

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019		Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 22 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
28 серпня 2025 р., протокол № 07

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Страхування та страхові послуги»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»

факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2025 р., протокол № 08

Завідувач кафедри

 Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Світлана ДЯЧЕК

Розробник:

д.е.н., професор кафедри фінансів та цифрової економіки ПОЛЧАНОВ Андрій

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання та страхові послуги» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 26 серпня 2024 р., протокол № 08.

Робоча програма навчальної дисципліни «Страховання та страхові послуги» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		7-й, 8-й	7-й, 8-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: 7-й семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5 8-й семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи – 6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		56 год.	12 год.
		Практичні	
		56 год.	12 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
128 год.	216 год.		
		Вид контролю: 7-й семестр – залік; 8-й семестр – екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 47 % аудиторних занять, 53 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 10 % аудиторних занять, 90 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання знань щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- з'ясування об'єктивної необхідності і сутності страхових послуг, які надаються як фізичним так і юридичним особам;
- засвоєння методів організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг;
- розгляд умов надання страхових послуг у галузі особистого, майнового страхування та страхування відповідальності;
- опанування організаційними засадами фінансової діяльності страхових компаній.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньою програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 5

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Страхування

Тема 1. Ризик-менеджмент (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Основи ризик-менеджменту.
2. Статистичний аналіз ризиків.
3. Роль теорії ймовірності в оцінці ризиків.
4. Особливості застосування ризик-менеджменту в бізнесі.

Тема 2. Сутність, принципи і роль страхування (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Історичні витоки страхування.
2. Необхідність і форми страхового захисту.
3. Сутність і функції страхування.
4. Принципи страхування.
5. Вплив страхування на суспільство.

Тема 3. Класифікація страхування (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття класифікації та її значення.
2. Системи страхування.

Тема 4. Страховики (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття страховика.
2. Класифікація страховиків.
3. Ліцензування діяльності із страхування.
4. Об'єднання страховиків.

Тема 5. Страховий ринок (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття страхового ринку.
2. Класифікація та будова страхового ринку.
3. Посередники на страховому ринку.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК08, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Необхідність та сутність регулювання страхової діяльності.
2. Особливості державного регулювання страхової діяльності в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 7

3. Нормативно-правова база страхування.
4. Міжнародна асоціація органів нагляду за страхуванням.

Тема 7. Основи управління страховиком (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК08, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Загальні вимоги до системи управління страховика.
2. Органи управління страховика.

Тема 8. Система внутрішнього контролю страховика (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК08, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР11, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Загальні засади системи внутрішнього контролю (СВК).
2. Запровадження СВК.
3. Три лінії захисту.

Тема 9. Доходи, витрати і прибуток страховика (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Витрати страховика.
2. Доходи страховика.
3. Особливості оподаткування діяльності страховиків.
4. Трансформація звітності страховиків через запровадження МСФЗ 17.

Тема 10. Фінансова надійність страховика (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Страхові резерви.
2. Вимоги до платоспроможності.
3. Вимоги до інвестиційної діяльності.
4. Методика рейтингового оцінювання для страхових компаній.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 1. Страхові послуги

Тема 1. Страховий маркетинг (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття, значення і продукти маркетингу в страхуванні.
2. Маркетингові дослідження і маркетингова політика страховика.
3. Реклама страхових послуг.
4. Реалізація страхових послуг.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 8

Тема 2. Договори страхування (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття, зміст і основні вимоги до страхових договорів.
2. Права та обов'язки сторін договору.

Тема 3. Страховий тариф і тарифна політика страховика (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Основи актуарних розрахунків.
2. Складові страхового тарифу.
3. Тарифна політика страховика.

Тема 4. Перестраховання і співстраховання (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поняття перестраховання, його учасники.
2. Методи перестраховання.
3. Форми проведення перестраховувальних операцій.
4. Співстраховання.

Тема 5. Страхування життя (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Страхування життя та його основні види.
2. Змішане страхування життя.
3. Страхування ренти і пенсій.
4. Страхування від нещасних випадків.

Тема 6. Страхування здоров'я (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Обов'язкове медичне страхування.
2. Добровільне медичне страхування.

Тема 7. Основи страхування майна (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Страхування майна на випадок вогню, стихійного лиха та крадіжки.
2. Особливості страхування майна сільськогосподарських підприємств.
3. Страхування технічних ризиків.

Тема 8. Страхування автотранспортних засобів та вантажів (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Морське страхування.
2. Авіаційне страхування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 22 / 9</i>

3. Страхування наземного транспорту.
4. Страхування вантажів.

Тема 9. Страхування фінансових витрат (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Економічний зміст страхування кредитних ризиків.
2. Організаційні форми страхування кредитів.
3. Страхування депозитів.
4. Страхування від втрат прибутку.

Тема 10. Страхування відповідальності (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, СК03, СК05, СК10, СК11, ПР01, ПР04, ПР05, ПР07, ПР12, ПР14, ПР16, ПР20, ПР21)

1. Поліси страхування загальної цивільної відповідальності.
2. Страхування відповідальності виробника за якість продукції.
3. Страхування професійної відповідальності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Страхування								
Тема 1. Ризик-менеджмент	30	8	8	14	30	2	2	26
Тема 2. Сутність, принципи і роль страхування	16	4	4	8	16	2	2	12
Тема 3. Класифікація страхування	8	2	2	4	8	2	2	4
Тема 4. Страховики	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 5. Страховий ринок	16	4	4	8	16	-	-	16
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 7. Основи управління страховиком	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 8. Система внутрішнього контролю страховика	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 9. Доходи, витрати і прибуток страховика	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 10. Фінансова надійність страховика	9	4	3	2	10	-	-	10
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	120	32	32	56	120	6	6	108
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1	120	32	32	56	120	6	6	108
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 1. Страхові послуги								
Тема 1. Страховий маркетинг	16	4	4	8	16	2	2	12
Тема 2. Договори страхування	16	2	2	12	16	2	2	12
Тема 3. Страховий тариф і тарифна політика страховика	16	2	2	12	16	2	2	12
Тема 4. Перестраховування і співстраховування	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 5. Страхування життя	16	4	4	8	16	-	-	16
Тема 6. Страхування здоров'я	16	2	2	12	16	-	-	16
Тема 7. Основи страхування майна	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 8. Страхування автотранспортних засобів та вантажів	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 9. Страхування фінансових витрат	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 10. Страхування відповідальності	7	2	1	4	8	-	-	8
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	120	24	24	72	120	6	6	108
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2	120	24	24	72	120	6	6	108
ВСЬОГО	240	56	56	128	240	12	12	216

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 11

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Страхування			
1	Тема 1. Ризик-менеджмент	8	2
2	Тема 2. Сутність, принципи і роль страхування	4	2
3	Тема 3. Класифікація страхування	2	2
4	Тема 4. Страховики	2	-
5	Тема 5. Страховий ринок	4	-
6	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	2	-
7	Тема 7. Основи управління страховиком	2	-
8	Тема 8. Система внутрішнього контролю страховика	2	-
9	Тема 9. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	-
10	Тема 10. Фінансова надійність страховика	3	-
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		32	6
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Страхові послуги			
1	Тема 1. Страховий маркетинг	4	2
2	Тема 2. Договори страхування	2	2
3	Тема 3. Страховий тариф і тарифна політика страховика	2	2
4	Тема 4. Перестраховування і співстраховування	2	-
5	Тема 5. Страхування життя	4	-
6	Тема 6. Страхування здоров'я	2	-
7	Тема 7. Основи страхування майна	2	-
8	Тема 8. Страхування автотранспортних засобів та вантажів	2	-
9	Тема 9. Страхування фінансових витрат	2	-
10	Тема 10. Страхування відповідальності	1	-
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2		24	6
РАЗОМ		56	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 12

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Страхування			
1	Тема 1. Ризик-менеджмент 1. Кількісні та якісні методи оцінки ризиків 2. Переваги та недоліки методів управління ризиками	14	26
2	Тема 2. Сутність, принципи і роль страхування 1. Еволюція організаційних форм функціонування страхових фондів 2. Страхові традиції в Україні	8	12
3	Тема 3. Класифікація страхування 1. Класифікація страхування згідно Директив ЄС 2. Переваги і недоліки обов'язкової і добровільної форм страхування	4	4
4	Тема 4. Страховики 1. Світовий досвід функціонування некомерційних форм страхування 2. Інтеграція банківського та страхового бізнесу	4	8
5	Тема 5. Страховий ринок 1. Сучасний стан розвитку страхового ринку провідних країн світу 2. Вплив інформаційних технологій на страхування	8	16
6	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності 1. Трансформація ролі НБУ в регулювання страхової діяльності 2. РегТех	4	8
7	Тема 7. Основи управління страховиком 1. Нормативні аспекти функціонування страхових компаній у формі акціонерних товариств 2. Зарубіжний досвід з питань організації функціонування страхових компаній	4	8
8	Тема 8. Система внутрішнього контролю страховика 1. Особливості контролю в страхових компаніях 2. Ключові функції страховика	4	8
9	Тема 9. Доходи, витрати і прибуток страховика 1. Собівартість страхової послуги 2. Розподіл доходів страховика	4	8
10	Тема 10. Фінансова надійність страховика 1. Інвестиційних портфель страховика: сучасний стан та перспективи 2. Стратегічне фінансове управління страховими компаніями	2	10
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 1		56	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /ОК23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Страхові послуги			
1	Тема 1. Страховий маркетинг 1. Маркетинговий план страхових компаній. 2. Цифровізація та впровадження нових технологій у страхуванні (InsurTech).	8	12
2	Тема 2. Договори страхування 1. Особливості укладення електронних договорів страхування в Україні. 2.Обов'язки сторін: своєчасність внесення страхових платежів, повідомлення про ризики та страхові випадки.	12	12
3	Тема 3. Страховий тариф і тарифна політика страховика 1. Методичний інструментарій побудови тарифних ставок в процесі страхування. 2. Страхова статистика. Таблиці смертності і середньої тривалості життя як основа для побудови тарифних ставок.	12	12
4	Тема 4. Перестраховання і співстраховання 1. Співстраховання та його значення для розвитку страхування 2. Напрямки вдосконалення державного регулювання перестраховальної діяльності в Україні.	4	8
5	Тема 5. Страхування життя 1. Аналіз видів страхування життя (ризикове, накопичувальне, змішане) в Україні: відмінності та переваги для клієнтів. 2. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування життя.	8	16
6	Тема 6. Страхування здоров'я 1. Особливості обов'язкового медичного страхування в європейських країнах. 2. Вдосконалення системи добровільного медичного страхування в Україні на основі світового досвіду.	12	16
7	Тема 7. Основи страхування майна 1. Договір страхування майна юридичних осіб та його основні положення. 2. Специфіка страхування майна підприємств агробізнесу.	4	8
8	Тема 8. Страхування автотранспортних засобів та вантажів 1. Особливості страхування вантажів під час перевезень. Порівняння ризиків для різних видів транспорту та товарів. 2. Умови та виключення страхування за КАСКО.	4	8
9	Тема 9. Страхування фінансових витрат 1. Механізм страхування кредитних та валютних ризиків. 2. Розрахунок страхових премій та аналіз ризиків у системі страхування фінансових витрат.	4	8
10	Тема 10. Страхування відповідальності 1. Особливості страхування відповідальності перевізників. 2. Страхування професійної відповідальності.	4	8
РАЗОМ ЗА МОДУЛЬ 2		72	108
РАЗОМ		128	216

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 14

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальне самостійне завдання передбачає вибір здобувачем однієї з країн ОЕСР та одного з вітчизняних страховиків як об'єкта дослідження з подальшим збором та узагальненням інформації щодо розвитку страхового ринку відповідної країни, опису бізнес-моделі обраного страховика, аналізу ключових показників діяльності в Україні, а також страхового портфеля.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p> <p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Вербальні (лекція, пояснення) - Наочні методи (ілюстрація, демонстрація) - Практичні (різні види вправ та завдань) - Дискусійний метод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 15

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p> <p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання - Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ - Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань - Самооцінювання та взаємооцінювання - Перевірка виконання завдань модульного контролю - Залік - Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 16

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль у формі заліку проводиться у першому семестрі, у формі екзамену – у другому семестрі вивчення навчальної дисципліни. Процедура складання заліку та екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 7	
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 17

Семестр 8	
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 7		
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20	до 20
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій		
3. Інші види робіт (наводиться перелік видів робіт)		
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60
Семестр 8		
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20	до 20
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій		
3. Інші види робіт (наводиться перелік видів робіт)		
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 18

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 7		
Відповіді (виступи) на заняттях	10	10
Виконання тестових завдань	20	20
Виконання та захист практичних завдань, вправ	10	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Семестр 8		
Відповіді (виступи) на заняттях	10	10
Виконання тестових завдань	20	20
Виконання та захист практичних завдань, вправ	10	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять протягом семестру може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 19

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 7	
Виконання завдань модульного контролю 1	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40
Семестр 8	
Виконання завдань модульного контролю 1	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

На залік з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з першого семестру вивчення навчальної дисципліни. На екзамен з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з усієї навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури семестрового підсумкового контролю, якщо протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 20

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала		100-бальна шкала
	Екзамен	Залік	
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F			0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Страховання	Insurance
2	Страховик / Страхова компанія	Insurer / Insurance company
3	Страхувальник	Policyholder
4	Застрахована особа / Вигодонабувач	Insured / Beneficiary
5	Страховий поліс	Insurance policy
6	Покриття	Coverage
7	Страхова премія	Premium
8	Страхова виплата / Позов	Claim
9	Збиток	Loss
10	Ризик	Risk
11	Страховання майна	Property insurance
12	Страховання відповідальності	Liability insurance
13	Медичне страхування	Health insurance

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 21

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
14	Життєве страхування	Life insurance
15	Автостраховання	Motor insurance
16	Туристичне страхування	Travel insurance
17	Страховання перерви у виробництві	Business interruption insurance
18	Кіберстраховання	Cyber insurance
19	Страховання житла	Home insurance
20	Кредитне страхування	Credit insurance
21	Страхова сума	Sum insured
22	Франшиза	Deductible / Excess
23	Винятки з покриття	Exclusions
24	Умови договору	Terms and conditions
25	Страховий період	Policy period
26	Андеррайтинг	Underwriting
27	Ендорсмент / Додаткова угода	Endorsement
28	Перестраховання	Reinsurance
29	Власне утримання	Retention
30	Ліміт відповідальності	Limit of liability
31	Оцінка збитку	Claim adjustment
32	Врегулювання збитку	Claim settlement
33	Аджастер / Ліквідатор збитків	Adjuster / Loss adjuster
34	Підтвердження збитку	Proof of loss
35	Компенсація	Compensation
36	Відшкодування	Indemnity
37	Суброгація	Subrogation
38	Рятувальне майно / залишкова вартість	Salvage
39	Коефіцієнт виплат	Claims ratio
40	Збитковість	Loss ratio
41	Актуарій	Actuary
42	Актуарна оцінка	Actuarial valuation
43	Оцінка ризику	Risk assessment
44	Ймовірність збитку	Probability of loss
45	Очікувані збитки	Expected loss
46	Страхові резерви	Reserves
47	Брутто-премія	Gross premium
48	Нетто-премія	Net premium
49	Прибуток від андеррайтингу	Underwriting profit
50	Комбінований коефіцієнт	Combined ratio

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К23-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 22 / 22

12. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» № 1953-ІХ від 14 грудня 2021 року (зі змінами)
2. Закон України «Про страхування» № 1909-ІХ від 18 листопада 2021 року (зі змінами)

Допоміжна література

1. Постанова Правління Національного банку України від 25 грудня 2023 року № 182 «Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування».
2. Постанова Правління Національного банку України від 27 грудня 2023 року № 194 «Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика».
3. Постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 203 «Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів».
4. Постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2023 року № 201 «Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика».
5. Постанова Правління НБУ від 21.06.2024 № 71 «Про затвердження Положення про визначення методики оцінки активів і зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу страховика та внесення змін до Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика».
6. Полчанов А.Ю., Галатюк К.О. Інновації InsurTech та телематика як «драйвери» змін у страховій індустрії. Економіка, управління та адміністрування. 2024. Вип. 4(110). С. 86-93. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-4\(110\)-86-93](https://doi.org/10.26642/ema-2024-4(110)-86-93)
7. Полчанов А.Ю., Дячек С.М., Довгалюк В.В., Литвинчук І.В., Доманчук А.І. Аналіз діяльності регіональної мережі страховиків в умовах війни (на прикладі Житомирської області). Економіка, управління та адміністрування. 2025. Вип. 2(112). С. 135-141. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2025-2\(112\)-135-141](https://doi.org/10.26642/ema-2025-2(112)-135-141)

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://forinsurer.com/>
2. <https://insurancetop.com/>
3. <https://hotline.finance/>